מדריך מקוצר לאיתור שאלונים וכלי מחקר

למה מחפשים שאלונים וכלי מחקר קיימים?

במחקר אקדמי, שאלונים וכלי מדידה הם חלק מהתשתית המתודולוגית של העבודה. מרצים מנחים מצפים מסטודנטים לאתר כלים קיימים משום שכלי מחקר שעברו פיתוח, תיקוף ובדיקת מהימנות מאפשרים מדידה מדויקת, השוואה למחקרים קודמים והישענות על סטנדרטים מדעיים מקובלים.

איתור שאלון קיים משקף היכרות עם ספרות המחקר ויכולת להעריך כלים מחקריים באופן ביקורתי. גם כאשר אין שימוש ישיר בכלי, עצם האיתור, התיאור וההצדקה לבחירה בו מהווים חלק לגיטימי וחשוב מהעבודה האקדמית.

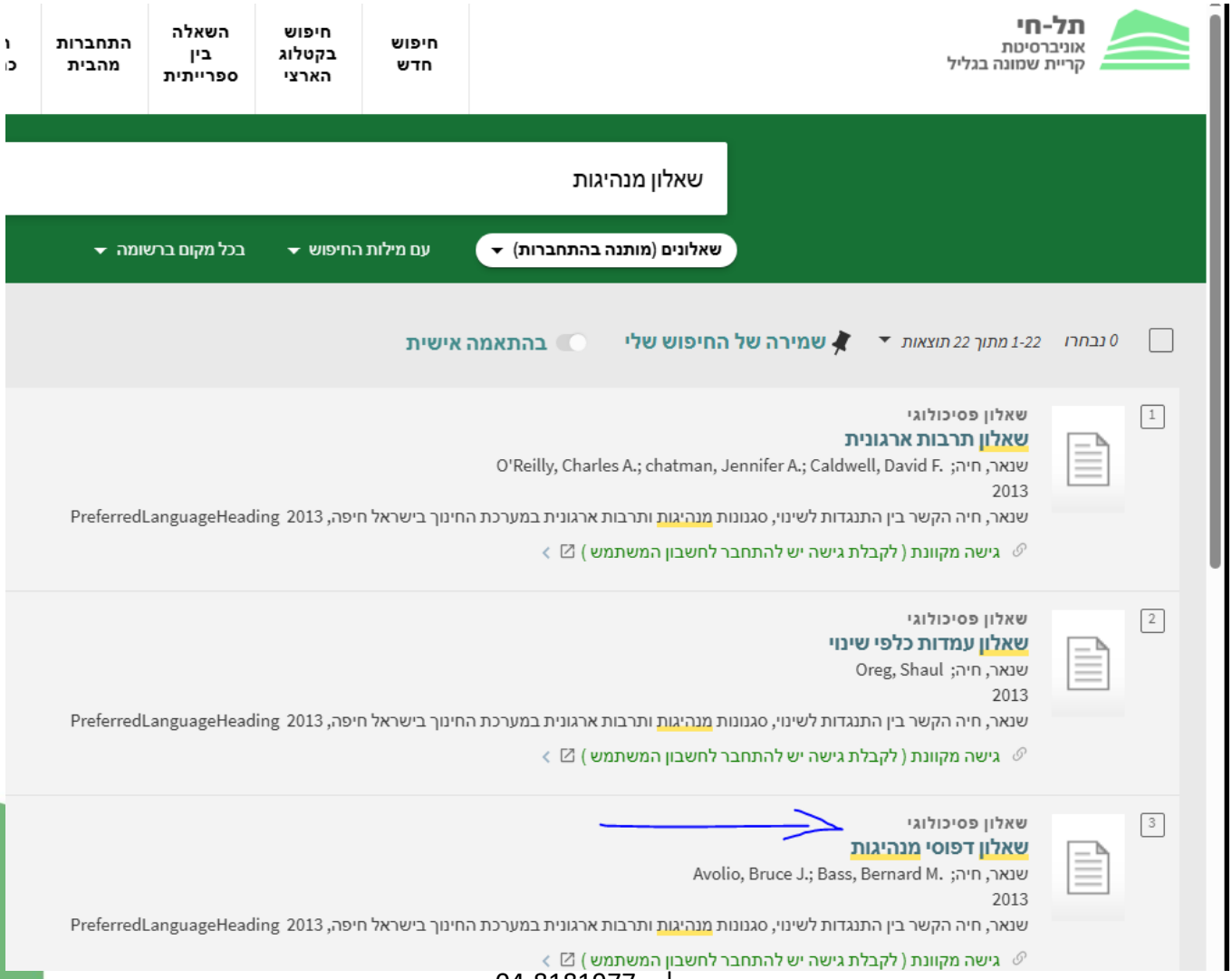
איפה מתחילים?

1 קטלוג הספרייה – אוניברסיטת תל־חי

חשוב!

כנסו לאחר הזדהות ארגונית וודאו ששמכם מופיע למעלה משמאל במסך החיפוש, אחרת לא תחשפו לשאלונים

חיפוש בקטלוג הספרייה מתאים לחיפוש ראשוני בעברית ובאנגלית, ולאיתור שאלונים המופיעים בתוך ספרים, קובצי מאמרים ודוחות.

איך מחפשים?

1. היכנסו לפורטל הסטודנט ובחרו ב־**אתר הספרייה**
2. בשורת החיפוש בדף הבית, שנו את האפשרות **"חפש הכול "**ל־**"ספרים ועוד"**
3. הקלידו נושא מחקר / מושג מרכזי ולחצו על *חפש* (לדוגמא: "מנהיגות", "שביעות רצון", "רווחה אישית" וכו')

סינון לשאלונים

- מתחת לשורת החיפוש בחרו בתפריט בסוג חומר :**שאלונים**
- ניתן לצמצם תוצאות לפי:
  - שפה
  - שנות פרסום

צפייה בטקסט

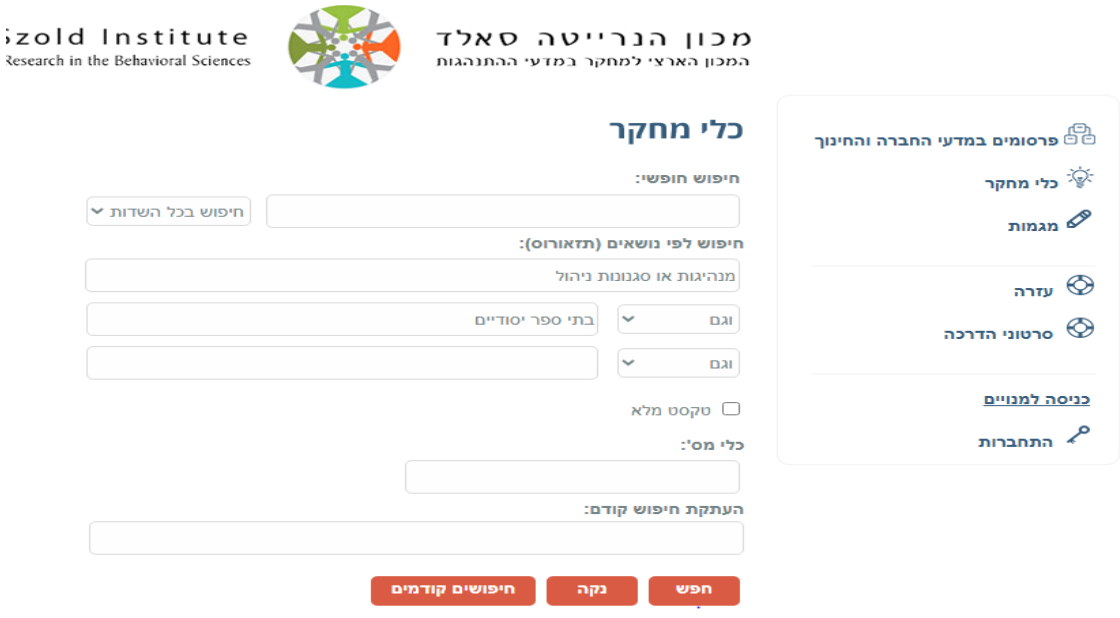
- לחצו על **"גישה מקוונת "**או **"טקסט מלא"** (במידה וזמין)
- מומלץ לפתוח תמיד את הרשומה המלאה – שאלונים מופיעים לעיתים כנספחים בתוך הפרסום עצמו (תיזה, עבודת דוקטורט) מוזכרים בפרק השיטה ולרוב מצורפים במלואם בנספחים של עבודת המחקר.
- **לא מצאתם?** פנו למדור יעץ ל askthelibrarian@telhai.ac.il

2 מאגר כלי המחקר של מכון סאלד

המאגר המרכזי בישראל לשאלונים וכלי מחקר בתחומי חינוך ומדעי החברה.

חשוב! כנסו למאגר כלי המחקר של מאגר סאלד לאחר הזדהות ארגונית, ודרך תפריט מאגרי מידע באתר הספרייה?

לתפריט מאגרי מידע

חיפוש חופשי

- חפשו לפי:
  - שם הכלי
  - שם מחבר
  - חפשו בכל השדות (ברירת המחדל)
- במידה ובחרתם בשורת חיפוש חופשי - לחיפוש ביטוי מדויק השתמשו במירכאות
  לדוגמה: "דימוי עצמי"

חיפוש לפי נושאים (תזאורוס = מילון מבוקר)

- התחילו להקליד מונח
- בחרו מונחים מתוך תפריט המילון המבוקר
- הפעילו חיפוש

שימו לב – חיפוש "חופשי" בתיזאורוס אינו אפשרי ויניב 0 תוצאות.

איתור טקסט מלא

- ברשומת המידע, בדקו את השדה **"קישור"**
- אם אין קישור:
  - עברו לשדה **"פרסומים שבהם הכלי מופיע"**
  - חפשו את שם הפרסום בקטלוג הספרייה

לא מצאתם? פנו למדור יעץ במייל: askthelibrarian@telhai.ac.il

3 PsycTests (APA)

מאגר בינלאומי מוביל לשאלונים פסיכולוגיים, בעיקר באנגלית.

הגדרת חיפוש

- הקלידו מונחי נושא באנגלית
  לדוגמה *Anxiety inventory, Depression scale,leadership style*
- אם ידוע:
  - שם הכלי – חפשו בשדה **Title**
  - שם המחבר – הוסיפו שדה **Author**

סינון הכרחי

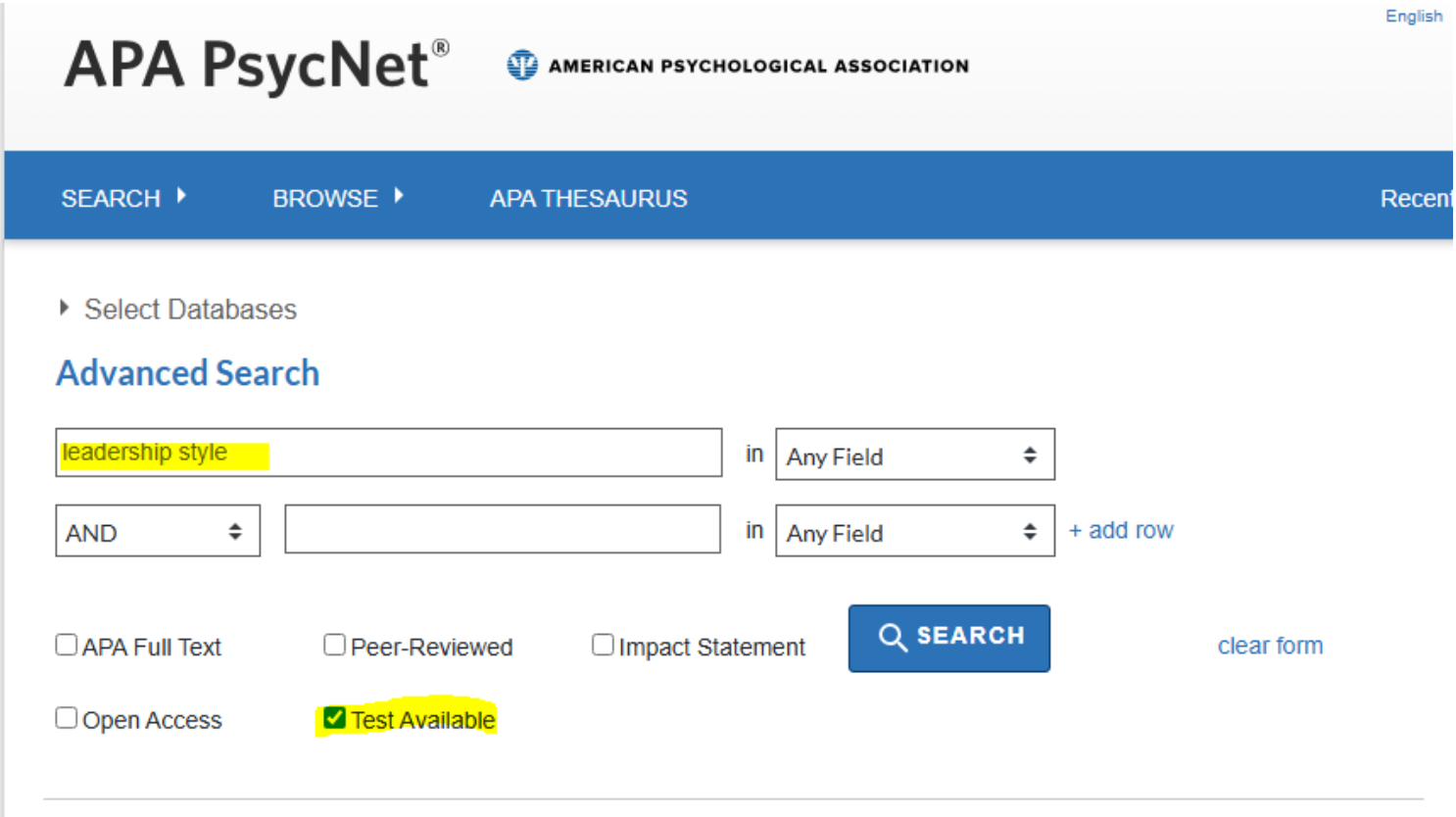
- סמנו במשבצת הסימון את האפשרות **Test Available**
  ללא סימון זה יוצגו מאמרים על כלים, ולא הכלים עצמם.

דיוק התוצאות

- בסרגל המסננים הצידי, ניתן לסנן לפי:
  - **Age Group** קבוצת גיל
  - **Population Group** אוכלוסייה

מידע מתודולוגי

- לחצו על **Show More** לצפייה בנתונים בגון:
  - מהימנות
  - תוקף
  - אובלוסיית יעד

נקודות חשובות לפני פנייה למדור יעץ

- לא כל שאלון זמין בטקסט מלא – זה מצב תקין במחקר אקדמי
- לעיתים נדרש אישור שימוש מהמחבר (היוועצו בספרן בטרם פנייה למחבר)
- איתור ותיאור כלי מחקר קיימים הם חלק לגיטימי מהעבודה, גם ללא שימוש בפועל

נתקעתם?

אם לאחר חיפוש עצמאי **בשני מקורות לפחות** לא נמצא כלי מתאים, ניתן לפנות ל**מדור יעץ והדרכות** באופן מסודר בצירוף:

- נושא המחקר
- אוכלוסיית יעד
- גיל הנבדקים
- משתנים מרכזיים

כך ספרן יוכל לסייע באופן מדויק, ממוקד ויעיל.

למאגרי מידע נוספים לחיפוש שאלונים

בנוסף למאגרים המפורטים במדריך זה, קיימים מאגרי מידע נוספים הכוללים שאלונים וכלי מחקר, בעיקר בתחומי החברה, החינוך והרווחה. בין היתר ניתן לציין את **קרן שלם** ,העוסקת במחקר, פיתוח והערכה בנושאי מוגבלויות, ואת **מכון ברוקדייל** ,המרכז מחקרים יישומיים והערכות מדיניות בתחומי חברה, חינוך ובריאות.
במאגרים אלו השאלונים מופיעים לרוב כחלק מדוחות מחקר ונספחים, ולא תמיד כקבצים עצמאיים, ולכן נדרש עיון במסמכים המלאים.

למאגר כלי המחקר של מכון ברוקדייל https://brookdale.jdc.org.il/information-center/researchtools/

לאתר קרן שלם https://www.kshalem.org.il/

נספח: איתור שאלונים באמצעות Google Scholar

ניתן לאתר שאלונים וכלי מחקר גם באמצעות **Google Scholar**, אך חשוב להדגיש כי זהו **כלי משלים בלבד** ולא מאגר ייעודי לשאלונים. השימוש בו מתאים בעיקר לזיהוי שמות של כלי מחקר קיימים ולמיפוי השדה המחקרי.

איך מחפשים?

- משלבים את נושא המחקר עם מונחים מתודולוגיים כגון:
questionnaire, *scale*, *inventory*, *measurement tool*, *validated questionnaire*
- מומלץ להשתמש במירכאות לחיפוש מדויק
לדוגמה "self-esteem scale", "burnout questionnaire"

איתור שאלונים בתוך מאמרים

- ברוב המקרים השאלון אינו מופיע בקובץ נפרד, אלא כחלק מנספח (Appendix) או כחלק מגוף המאמר
- לאחר פתיחת קובץ/מאמר/עבודת מחקר ניתן לחפש בתוך המסמך מונחים כגון:
Appendix, *Questionnaire*, *Items*, *Scale*

מה ניתן למצוא בגוגל סקולר?

- מאמרי פיתוח ותיקוף של כלי מחקר
- מחקרים שעשו שימוש בשאלונים קיימים
- לעיתים נוסח מלא או חלקי של השאלון

מגבלות חשובות

- אין סינון ייעודי לשאלונים בטקסט מלא
- לא תמיד ברור האם מותר להשתמש בכלי לצורכי מחקר
- לעיתים מתקבל תיאור של הכלי בלבד, ללא נוסח השאלון

לסיכום

Google Scholar מתאים ככלי עזר משלים - בשלב מקדים של איתור שמות של שאלונים וכלי מדידה, אך אינו מחליף חיפוש במאגרים ייעודיים כגון קטלוג הספרייה, מאגר מבון סאלד או PsycNET